

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P. C., s. r. o.** so sídlom v B., A., IČO: X., zast. V. s. r. o., Advokátska kancelária, K., X. B., IČO: X. proti povinnému: **M. P.**, nar. X., bytom Č. S., X. P. N. V., v konaní o **vymoženie pohľadávky vo výške 930,57 eura s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 77Er/212/2012, o **dovolani oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešov** č. k. 24CoE/2/2012-24 zo dňa 16. novembra 2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešov č. k. 24CoE/2/2012-24 zo dňa 16. novembra 2012 sa **o d m i e t a**.

Povinnému sa nepriznáva náhrada trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením č. k. 77Er/212/2012-14 zo dňa 31. 05. 2012 Okresný súd Prešov zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. R. D. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

V odôvodnení súd prvého stupňa vo veci sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Záver o neprijateľnej, a teda neplatnej rozhodcovskej doložke založil na hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa jednak z dôvodu, že doložka vyžaduje, aby sa všetky spory riešili pred rozhodcovským súdom a tiež aj v zmysle rozsudku Súdneho dvora Pannon z tzv. geografických dôvodov a neprijateľného miesta rozhodcovského konania, keďže miesto rozhodcovského konania sa dohodlo v sídle dodávateľa.

V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu súdu prvého stupňa odvolanie oprávnený.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatoval, že Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú správne prvostupňový súd aj bez návrhu prioritne riešil, je otázka platnosti rozhodcovskej doložky. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie exekučného súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3Cdo/146/2011, sp. zn. 6Cdo 143/2011, sp. zn. 2Cdo245/2010, ďalej na uznesenia Ústavného súdu vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1. novembra 2011.

Odvolací súd nevidel žiadny dôvod na to, aby sa vo vyššie uvedených rozhodnutiach prijaté závery nemali vzťahovať aj na stav, keď rozhodcovský rozsudok bol založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke v spotrebiteľskej zmluve, pretože podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“) neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet. Predmetná rozhodcovská doložka tak ako vyplýva z čl. 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok vyžaduje, aby sa spory riešili pred rozhodcovským súdom.

Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia KS v Prešove z 27. septembra 2010, podľa ktorého: „Zmluvná

podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31. decembri 2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 1. januárom 2008."

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd vidí tiež v geografickom faktore v zmysle judikatúry súdneho dvora C-240/08 - C-24im Uceano grupo editorial. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 400 km na rozhodcovské konanie je odradzujúca. Vo svetle uvedených záverov správne prvostupňový súd žiadosť exekútora o udelenie poverenia zamietol.

Odvolací súd nesúhlasil s oprávnenou, že išlo o naplnenie § 93 b ZoB. Uvedené ustanovenie vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, a to po poučení o dôsledkoch jeho rozhodnutia. Dodávateľ tak musí postupovať spôsobom preukázateľným. Zákonom vyžadované preukázateľné poučenie spotrebiteľa a jeho voľba nenapĺňa taký postup dodávateľa, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť všeobecných obchodných podmienok. Podstatou všeobecných obchodných podmienok je, že sa v rámci kontraktácie nemenia, že sú všeobecné a buď záujemca o službu prijme tieto podmienky alebo zmluva nevznikne. Je zrejmé, že spotrebiteľ je, tak čo do vyjednávacej pozície, ako čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSTĚ C-76/10 bod 37 a iné). Uvedená norma vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec banky najprv poučil

povinnú a nechal jej priestor na rozhodnutie a voľbu. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil.

Odvolací súd ďalej uviedol, že i § 53 ods. 4 písm. r/ OZ bolo upravené v OZ až od 1. januára 2008, a teda nie je aplikovateľné na predmetnú vec. Spotrebiteľská zmluva bola uzavretá dňa 9. júla 2007. Na veci to však nič nemení, pretože súdu nič nebráni judikovať nekalosť rozhodcovskej doložky podľa generálnej klauzuly podľa § 53 ods. 1 OZ zakotvanej do zákona od 1. apríla 2004. Ustanovenie § 23a zákona č. 634/1992 Z. z. upravovalo, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka. Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS ako nekalú. Zdôraznil, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavení účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania

Poukázal na to, že judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne vrátane osvojenia si dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.). Ani odvolací súd nie je presvedčený, že by sa mal vykonať predložený rozhodcovský rozsudok. V rámci kontraktácie nebolo preukázateľne umožnené spotrebiteľovi finančnej služby po náležitom poučení zväziť voľbu medzi rozhodcovským a všeobecným súdom. Práva oprávnenej nie sú týmto rozhodnutím v súvislosti s prelomením zásady *res iudicatae* nijako dotknuté.

Uznesenie odvolacieho súdu č. k. 24CoE/2/2012-24 zo dňa 16. novembra 2012 napadol oprávnený dovolaním, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie buď zmeniť tak, že

dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), d) odňali oprávnenému možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že odmietli vykonať exekučný titul, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, ako aj tým, že rozhodnutie nedostatočne odôvodnili, e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovoláním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v do volacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v dovolacom konaní v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3Cdo 224/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 295/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 182/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 6/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 9/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 37/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3ECdo 8/2013, 27. júna 2013 sp. zn. 3Cdo 237/2012, 27. mája 2013 sp. zn. 3Cdo 227/2012, 3. júla 2013 sp. zn. 3ECdo 106/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdu v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O. s. p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnený ale podal návrh na vykonanie exekúcie),
4. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného,
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora

- o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenému neodopiera právo na výkon rozhodnutia,
6. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
 7. postup banky nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného bankami alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
 8. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávneného, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom (viď 1. až 8.) dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesné neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení

s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 .

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 20.októbra 2014

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.